

Aansprakelijkheid bij schade door je huisdier

Een beet van een hond, een val van of trap door een paard; een dier kan behoorlijk letsel toebrengen. In artikel 6:179 BW is de aansprakelijkheid voor bezitters van dieren vastgelegd. In dit artikel staat dat de bezitter van een dier aansprakelijk is voor de door het dier aangerichte schade, tenzij 'aansprakelijkheid op grond van de vorige afdeling zou hebben ontbroken indien hij de gedraging van het dier waardoor de schade werd toegebracht, in zijn macht zou hebben gehad'. Deze laatste zinsnede klinkt ingewikkeld. Met een praktijkvoorbeeld maken wij duidelijk wat hiermee wordt bedoeld. We bespreken in dit artikel de jurisprudentie in dit verband.

Risico

In de jurisprudentie is bepaald dat aansprakelijkheid op grond van artikel 6:179 BW zijn grondslag vindt in de eigen energie van het dier en het onberekenbare element dat daarin besloten ligt. Omdat dieren onberekenbaar kunnen zijn, en dus daarmee een risico vormen in het maatschappelijke verkeer heeft de wetgever een bescherming ingebouwd. Indien je letsel oploopt door 'de eigen energie' van een dier is de bezitter van het dier hiervoor aansprakelijk. Hij koos immers voor dit dier en nam hiermee een bepaald risico, ook op het ontstaan van schade bij anderen.

Eigen energie

Het moet, om tot aansprakelijkheid te komen, gaan om 'de eigen energie'. De enkele overdracht van een besmettelijke (infectie)ziekte leidt niet tot aansprakelijkheid. Een zodanige ziekteoverdracht heeft immers niets te maken met 'de eigen energie van het dier'. Het dier heeft hier geen invloed op.

Bevel

Wanneer is er wel sprake van 'eigen energie'? Om het antwoord op deze vraag ging het in de zaak waar het Gerechtshof Leeuwarden op 22 juni 2010 uitspraak in deed. Het slachtoffer was door de politiehond Cento in zijn geslachtsdeel gebeten. De hond ging overigens niet voor niks achter de het slachtoffer aan. De politie had een commando gegeven om het slachtoffer te 'stellen'. Een beet in de onderarm of het onderbeen kan onderdeel zijn van dit stellen. Een beet in het geslachtsdeel niet. Dat had Cento niet geleerd. Het slachtoffer stelde de politie als bezitter van Cento aansprakelijk voor zijn schade. De rechtbank wees deze vordering aanvankelijk af, omdat het niet zou gaan om eigen energie van Cento nu er een commando was gegeven. Het Hof dacht hier anders over. Cento had wel een commando gekregen, maar door te bijten in de geslachtsdelen had Cento geen blijk gegeven aan het gehoorzamen aan de leiding van de politie, maar juist van een uiting van de eigen energie van de hond en het onberekenbare element dat bij dieren hoort. In beginsel wordt de politie als bezitter van Cento aansprakelijk geacht. Dat brengt ons bij deel 2 van het wetsartikel, de tenzij clausule.

Tenzij clausule

Hoe zit het nu met de tenzij clausule. Deze luidt: De bezitter is aansprakelijk, *tenzij* aansprakelijkheid op grond van de vorige afdeling zou hebben ontbroken indien hij de gedraging van het dier waardoor de schade werd toegebracht, in zijn macht zou hebben gehad. Wat wordt daarmee bedoeld? We gaan terug naar Cento. De vraag die beantwoord moet worden is of de politie aansprakelijk zou zijn, wanneer de agente het in haar macht zou hebben gehad dat Cento in het geslachtsdeel beet van de verdachte en dat bijten dus bewust zou hebben toegestaan. Kortom: is het onrechtmatig om het bevel te geven in de geslachtsdelen te bijten? Daar kunnen we kort over zijn: ja dat is het, ook volgens het Gerechtshof Arnhem. De politie is als bezitter van Cento dus aansprakelijk.

Ongehoorzaam

De les die hieruit getrokken kan worden is dat artikel 6:179 BW ook van toepassing kan zijn op letsel opgelopen terwijl het dier wordt bereden of geleid en dus min of meer onder controle wordt gehouden. Indien het dier dan tegen de wil van zijn baasje een bepaalde gedraging verricht, bijvoorbeeld door te bijten op een manier die niet is aangeleerd, kan wel degelijk gesproken worden van een eigen gedraging van het dier.

Eigen schuld

Indien aansprakelijkheid komt vast te staan betekent dit niet altijd dat ook de volledige schade van het slachtoffer vergoed moet worden. Uit de jurisprudentie blijkt er bij degene die letsel heeft opgelopen, dat door een dier is veroorzaakt, en die daarvoor de bezitter aansprakelijk stelt, nogal eens sprake is van een gedeelte 'eigen schuld'. Dat percentage eigen schuld vermindert de vergoedingsverplichting van de aansprakelijke partij. Het ontstaan van het ongeval is dan het gevolg van een combinatie tussen een onberekenbare gedraging van het dier en de onvoorzichtigheid van de persoon die met dit dier omging. Of er sprake is van eigen schuld is sterk afhankelijk is van de concrete omstandigheden van het geval en moet per casus bekeken worden.

Bron: Jeroen Bosch Advocaten